

ΣΤΕ 162/2021 [ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΆΔΕΙΑΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ ΕΝΤΟΣ ΑΥΤΗΣ]

Περίληψη

- Προκειμένου να δικαιολογηθεί η παραδεκτή άσκηση της εφέσεως, προβάλλεται, σε σχέση με προβαλλόμενο λόγο εφέσεως, ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας ως προς το τιθέμενο με αυτόν νομικό ζήτημα, εάν δηλαδή η γνωμοδοτική αρμοδιότητα των ιδρυθέντων με το άρθρο 13 του ν. 3044/2002 Φορέων Διαχείρισης πριν την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων στην περιοχή ευθύνης τους προϋποθέτει την έκδοση π.δ χαρακτηρισμού και προστασίας της περιοχής, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 1650/1986. Ο ισχυρισμός αυτός είναι βάσιμος από την άποψη των προϋποθέσεων του άρθρου 12 παρ. 2 του ν. 3900/2010 και επομένως, ο αντίστοιχος λόγος εφέσεως είναι παραδεκτός και η έφεση, η οποία, κατά τα λοιπά ασκείται παραδεκτώς, πρέπει να εξεταστεί κατ' ουσίαν ως προς τον ανωτέρω λόγο.

Ο κοινός νομοθέτης προέβη στην ίδρυση εικοσιπέντε Φορέων Διαχείρισης (25), σε καθορισμό της χωρικής τους αρμοδιότητας, στη ρύθμιση ζητημάτων εποπτείας, διοίκησης στελέχωσης, αρμοδιοτήτων και εν γένει οργάνωσης, προκειμένου να αποφύγει την, κατά την εκτίμησή του, χρονοβόρα διαδικασία ίδρυσης των Φορέων αυτών με το προεδρικό διάταγμα χαρακτηρισμού και καθορισμού όρων προστασίας της περιοχής που ανήκει στην αρμοδιότητά τους και προκειμένου να διασφαλισθούν περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές, οι οποίες προστατεύονται από το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο. Η εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού επιβάλλει την άμεση ενεργοποίηση των Φορέων Διαχείρισης, συνεπώς και των αρμοδιοτήτων εκείνων, οι οποίες, όπως η γνωμοδότηση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργου στην περιοχή ευθύνης του οικείου Φορέα, δεν συνδέονται, κατ'ανάγκη, με την προηγούμενη έκδοση προεδρικού διατάγματος για τον χαρακτηρισμό ορισμένης περιοχής και των όρων προστασίας αυτής, βάσει του άρθρου 21 παρ. 1 του ν. 1650/1986, είναι όμως κρίσιμες για την αποφυγή υποβάθμισης της περιοχής, ιδίως στην περίπτωση που δεν έχει καθορισθεί με π.δ. το καθεστώς προστασίας της.

Με το άρθρο 4 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ «περί της διατηρήσεως των άγριων πτηνών», σε συμμόρφωση προς την οποία εκδόθηκε η κοινή απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Αναπληρωτή Υπουργού Γεωργίας 414985/29.11.1985, θεσπίζεται τόσο για τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, όσο και για τα αποδημητικά πτηνά, ειδικό και ενισχυμένο σύστημα προστασίας. Το σύστημα αυτό

περιλαμβάνει μέτρα γενικής και ειδικής διατήρησης, όπως είναι η δημιουργία ζωνών προστασίας και ειδικών προστατευτικών ζωνών (Ζ.Ε.Π.), βάσει αποκλειστικών και μόνον ορνιθολογικών κριτηρίων, χωρίς να μπορούν, παράλληλα, να ληφθούν υπόψη επιταγές οικονομικής φύσεως.

Από τη συνδυασμένη, εξάλλου, ερμηνεία των άρθρων 4 της οδηγίας περί πτηνών και 6 και 7 της οδηγίας περί οικοτόπων συνάγεται, περαιτέρω, ότι οι ρυθμίσεις του άρθρου 6 παρ. 2-4 ισχύουν για ζώνες που έχουν χαρακτηρισθεί, δυνάμει του άρθρου 4 παρ. 1 ή 2 της οδηγίας περί πτηνών. Αντίθετα, σε ζώνες οι οποίες δεν έχουν καταταγεί ως Ζ.Ε.Π., ενώ θα έπρεπε να είχε εξετασθεί η υπαγωγή τους σε κάποιο προστατευτικό καθεστώς, εφαρμόζεται το αυστηρό καθεστώς προστασίας του άρθρου 4 παρ. 4 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ περί πτηνών.

Ανεξαρτήτως δε εάν η περιοχή ευθύνης του εκκαλούντος Φορέα, όπως τα όρια αυτής καθορίσθηκαν με τον ν. 3044/2002, περιελάμβανε και τις ανωτέρω περιοχές που χρήζουν προστασίας βάσει του ενωσιακού δικαίου, εφόσον η ιδιοκτησία της εφεσίβλητης περιλαμβανόταν στην περιοχή ευθύνης του εκκαλούντος, σύμφωνα με το ν. 3044/2002, η οποία τελούσε υπό το καθεστώς προστασίας της κυρωθείσας με τον ν.δ 191/1974 συνθήκης Ραμσάρ, ο εκκαλών Φορέας Διαχείρισης, θα έπρεπε να είχε γνωμοδοτήσει, μέσω του Διοικητικού του Συμβουλίου, πριν την έγκριση περιβαλλοντικών όρων για την εγκατάσταση της εφεσίβλητης. Εξάλλου, η γνωμοδότηση του εκκαλούντος Φορέα, η οποία εντάσσεται στην προσπάθεια αποφυγής της υποβάθμισης περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών, σύμφωνα και με την αρχή της πρόληψης, είναι ανεξάρτητη από την έκδοση π.δ/τος χαρακτηρισμού της περιοχής ευθύνης του εκκαλούντος και καθορισμού των όρων προστασίας αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν. 1650/1986, οι διατάξεις του οποίου δεν θίγονται, ενώ δε συνδέεται με τη μεταγενεστερως εκδοθείσα 12966/23.3.2009 ΚΥΑ, με την οποία χαρακτηρίσθηκε η ευρύτερη χερσαία, υδάτινη και θαλάσσια περιοχή ως Εθνικό Πάρκο, η οποία, εκτός του ότι δεν ίσχυε κατά τον χρόνο έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων, ήταν μη νόμιμη, όπως άλλωστε κρίθηκε τελικώς με την απόφαση σε Συμβούλιο 1705/2016, του Συμβουλίου της Επικράτειας, διότι δεν είχε περιβληθεί τον τύπο του προεδρικού διατάγματος.

Το συμφέρον του τρίτου που βλάπτεται από ακυρωτική απόφαση, το οποίο τον νομιμοποιεί να ασκήσει τριτανακοπή πρέπει να βρίσκεται σε άμεσο νομικό σύνδεσμο με την έννομη διοικητική σχέση που ρυθμίστηκε με την απόφαση αυτή. Πρέπει δηλαδή ο ανακόπτων να υφίσταται και να επικαλείται βλάβη, η οποία τελεί σε άμεση αιτιώδη νομική σχέση με την ανακοπτόμενη απόφαση, η επέλευση της οποίας είναι βέβαια, αν δεν ανατραπεί η ακυρωτική απόφαση και όχι απλώς ενδεχόμενη.

Με την κρινόμενη τριτανακοπή προβάλλεται ότι είναι εσφαλμένη η κρίση της τριτανακοπτόμενης απόφασης, σύμφωνα με την οποία, κατά τον χρόνο της έγκρισης

περιβαλλοντικών όρων του έργου της εμπορικής αποθήκης της καθής δεν χρειαζόταν γνωμοδότηση του τριτανακόπτοντος Φορέα, εφόσον, κατά τον χρόνο αυτό, δεν υπήρχε θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας της περιοχής και οι αρμοδιότητες των φορέων, συμπεριλαμβανομένης και της γνωμοδοτικής, είχαν ως προϋπόθεση την έκδοση πράξεως χαρακτηρισμού κατά τις διακρίσεις του ν. 1650/1986.

Ο λόγος αυτός είναι βάσιμος, ενόψει των όσων έχουν εκτεθεί σχετικά με την υποχρεωτική γνωμοδότηση του Φορέα πριν την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 2742/1999, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του ν. 3044/200.

Κατόπιν τούτου, πρέπει να εξαφανισθεί η τριτανακοπτόμενη απόφαση και να εξετασθεί η αίτηση ακυρώσεως κατά του σήματος του Τμήματος Πολεοδομίας Δυτικής Θεσσαλονίκης της Ν.Α. Θεσσαλονίκης, με το οποίο διεκόπησαν οι εργασίες κατασκευής της εμπορικής αποθήκης της αιτούσας εταιρείας εξαιτίας της μη προηγούμενης γνωμοδότησης του Φορέα Διαχείρισης κατά τον χρόνο έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Με την αίτηση ακυρώσεως προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι μη νομίμως αιτιολογημένη, διότι, κατά το χρόνο έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, δεν είχε θεσπισθεί καθεστώς προστασίας στην περιοχή και επομένως δεν ήταν απαραίτητη η γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης πριν την έγκριση της σχετικής απόφασης. Ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος, ενόψει των όσων έχουν ήδη αναφερθεί σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 15 του ν. 2742/1999, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του ν. 3044/2002.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Μ.-Ε. Παπαδημήτρη

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.